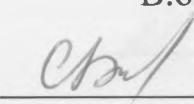
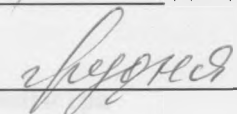

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 051 «Економіка»

Допускається до захисту
В.о.зав. кафедри економіки та
економічної теорії
доцент Батажок С.Г.

« 12 » 2019 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПІДПРИЄМСТВ АПК КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Виконав
Матвієнко Дмитро Анатолійович

Керівник
професор, Шуст Олена Анатоліївна

Рецензент
доцент, Драган Оксана Олександрівна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Економічний
Спеціальність 051 «Економіка»

Затверджую

Завідувач кафедри економіки та економічної теорії

доцент, Гура А.М.

Стр
25 вересня 2018р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу магістра
Матвієнка Дмитра Анатолійовича

Тема «Підвищення продуктивності праці в сільськогосподарських підприємствах
Київської області (за матеріалами підприємств АПК Київської області)»

Затверджено наказом ректора № 948/в від 28.11.2019.
Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «17» 12 2019р.
Перелік питань, що розробляються в роботі.

1. Теоретичні основи ефективного управління персоналом сільськогосподарських підприємств
2. Дослідити сучасний стан ефективності використання персоналу підприємства
3. Шляхи підвищення ефективності використання персоналу в сільському господарстві

Вихідні дані: матеріали Державної служби статистики України, матеріали незалежних опитувань, наукові праці із теми дослідження, нормативно-правові акти чинного законодавства

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Затвердження теми	жовтень 2018 р.	
Огляд літератури	жовтень 2018 р.	
Методична частина	листопад - грудень 2018р.	
Дослідницька частина	січень – вересень 2019 р.	
Оформлення роботи	жовтень 2019 р.	
Перевірка на плагіат	листопад 2019 р.	
Подання на рецензування	листопад 2019 р.	
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2019 р.	

Керівник кваліфікаційної роботи

Здобувач

М. Шуст
підпис
Д. Матвієнко
підпис

професор, Шуст О.А.

вчене звання, прізвище, ініціали

Матвієнко Д.А.

прізвище, ініціали

РЕФЕРАТ

Матвієнко Д. А. Підвищення продуктивності праці в сільськогосподарських підприємствах Київської області (за матеріалами підприємств АПК Київської області)

Досліджено сутність управління та засади його застосування; проведено оцінку стану управління персоналом у сільськогосподарських підприємствах; концептуальну модель стратегії планування персоналу сільськогосподарських підприємств

Використано методи індукції та дедукції, економіко-статистичний, аналізу, планування та прогнозування, порівняння, табличний та графічний методи тощо.

Проведено оцінку стану управління персоналом у сільськогосподарських підприємствах, визначено ефективність використання трудових ресурсів у сільськогосподарських підприємствах Київщини.

Запропоновано маркетингову концепцію стратегічного управління персоналом сільськогосподарських підприємствах, доповнено тлумачення категорії «персонал сільськогосподарського підприємства», яку слід розглядати як сукупність найманих за трудовим договором працівників, які мають необхідний фізичний та інтелектуальний потенціал, що може бути застосований в сільськогосподарському виробництві як стратегічний ресурс конкурентоспроможності підприємства.

Одержані результати можуть бути використані у практичній діяльності сільськогосподарських підприємств для підвищення ефективності праці.

Кваліфікаційна робота магістра містить 128 сторінок, 12 таблиць, 10 рисунків, список використаних джерел із 103 найменувань, 4 додатків.

Ключові слова: праця, продуктивність праці, управління персоналом, мотивація, ефективність, стратегічне управління.

ANNOTATION

Matviienko D. A. Increase of productivity in agricultural enterprises of the Kiev region

The essence of management and the principles of its application are investigated; assessment of the state of personnel management in agricultural enterprises; conceptual model of agricultural personnel planning strategy

Methods of induction and deduction, economic-statistical, analysis, planning and forecasting, comparison, tabular and graphical methods, etc. are used.

The assessment of the state of personnel management in agricultural enterprises is conducted, the efficiency of the use of labor resources in agricultural enterprises of Kyiv region is determined.

The marketing concept of strategic management of the personnel of agricultural enterprises is offered, the interpretation of the category "staff of the agricultural enterprise" is added, which should be considered as a set of employees hired by the employment contract who have the necessary physical and intellectual potential that can be used in agricultural production as a strategic opportunity.

The results obtained can be used in the practical activity of agricultural enterprises to improve labor efficiency.

Master's qualification work contains 128 pages, 12 tables, 10 figures, a list of used sources of 103 titles, 4 applications.

Keywords: labor, labor productivity, personnel management, motivation, efficiency, strategic management.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аграрна праця та соціальний розвиток села / [Бугуцький О.А., Купалова Г.І., Орлатий М.К. та ін.]. - К. - 2017. - 302 с.
2. Андрійчук В. Менеджмент: прийняття рішень, ризик / Андрійчук В., Багер Л. - К.: КНЕУ, 2015 - 316с.
3. Бабенко А.А. Забезпечення продовольчої безпеки України в умовах реформування і регулювання аграрного сектору економіки: автореф. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.07.02 „Економіка сільського господарства і АПК”. / А. А. Бабенко. – Луганськ, 2016. - 20 с.
4. Бабенко А. Г. Основні напрями вдосконалення функціонування ринку робочої сили / А. Г. Бабенко, Т. В. Голубева, І. Г. Осиповий // Економіка АПК. - 2016. - №5. - С.68-72.
5. Балановська Т. І. Вплив управлінського персоналу на ефективність сільськогосподарського виробництва / Т. І. Балановська // Економіка АПК. – 2009. - №3. - С. 64-67.
6. Бараник З. П. Статистика праці: [навч. посіб.] / Бараник З. П. - К.: КНЕУ, 2003. - 246 с.
7. Белогуров В. П. Основы управления: [учеб. пособ.] / Белогуров В. П. - Х.: Консум, 2003. - 240 с.
8. Белошапка В. А. Стратегическое управление: принципы и международная практика / Белошапка В. А., Загорий Г. В. - К.: Абсолют-В, 1998. - 256 с.
9. Богиня Д. Соціально-економічні аспекти ринку праці в регіонах з підвищеним рівнем безробіття / Д. Богиня // Україна: аспекти праці. - 2013. - №1. - С. 16-21.
10. Богиня Д. Структурні зрушення в зайнятості населення як наслідок ринкової трансформації економіки / Д. Богиня, О. Матієшина // Україна: аспекти праці. - 2016. - №5. - С. 3-13.

11. Богиня Д. Трансформаційні процеси в системі формування національного ринку праці: інституційний аспект / Д. Богиня // Україна: аспекти праці. - 2016. - №1. - С. 3-8.

12. Богиня Д. П. Науково-практичні засади конкурентоспроможності людського потенціалу України: стан та шляхи формування в контексті інтеграційних процесів / Д. П. Богиня // Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки. - 2018. - №5, Т.1. - С. 7-13.

13. Бородіна О. Людський капітал на селі: наукові основи, стан, проблеми розвитку / Бородіна О.- К.: ІАЕ УААН, 2014. - 277с.

14. Бортник В. А. Мотиваційна складова формування кадрового потенціалу аграрних підприємств / В. А. Бортник // Економіка АПК.- 2015. - №2. - С.129-135.

15. Василенка Н. І. Дивесифікація виробничої діяльності сільського населення Львівської області / Н. І. Василенка // Економіка АПК.- 2010. - №3. – С.84-90.

16. Вітвіцький В. Сільське населення та використання трудового потенціалу села / В.Вітвіцький, З. Метельська // Україна: аспекти праці. - 2007. - № 3. - С.-31.

17. Вітвіцький В. Стан, проблеми та можливі шляхи підвищення оплати праці в сільському господарстві / В. Вітвіцький, З. Метельська // Україна: аспекти праці. - 2007. - № 7. - С. 13-20.

18. Галузева угода між Міністерством аграрної політики України, галузевими об'єднаннями підприємств та Профспілкою працівників агропромислового комплексу України на 2009-2010 роки. - К.: НДІ „Укראгропромпродуктивність”, 2009. - 56 с.

19. Гнібіденко І. Ф. Регіональний ринок праці в аграрному секторі економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.09.01 „Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика” / І. Ф. Гнібіденко. -Кіровоград, 2004.- 20с.

- 20.Грабовецький Б. Є. Економічне прогнозування і планування: [навч. посіб.] / Грабовецький Б. Є. - Київ: Центр навчальної літератури, 2003. - 188с.
- 21.Грішнова О. А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки / О. А. Грішнова. - К.: Т-во „Знання”, 2012. - 254 с;
- 22.Гудзинський С. Сільська зайнятість: стан, перспективи і напрямки регулювання / С. Гудзинський // Україна: аспекти праці. - 2016. - №5. - С.11-18.
- 23.Гудзинський С. Державна політика зайнятості на селі в загальноекономічному контексті / С. Гудзинський // Україна: аспекти праці. - 2007. - №8.-С. 6-10.
- 24.Гудзинський С. О. Ринок праці на селі: закономірності формування / С. О.Гудзинський // Економіка АПК. - 2016. - №6. - С. 70-76.
- 25.Дієсперов В. С. Організація та оплата праці в сільськогосподарських підприємствах / Дієсперов В. С. - К.: ІАЕ УААН, 2009. - 67с.
- 26.Дмитренко Г. А. Стратегический менеджмент: целевое управление персоналом организации / Дмитренко Г. А. - К.: МАУП, 1998. - 188с.
- 27.Дмитренко Г. А. Мотивация и оценка персонала / Дмитренко Г. А. - К. : МАУП, 2013. – 200 с.
- 28.Довідник з управління сільськогосподарським виробництвом в умовах АПК / [Л. Д. Залевський, Й. С. Завадський, М. О. Кононов] за ред. Л. Д. Залевського.- К. : Урожай, 1987. - 240 с.
- 29.Економічна енциклопедія: у 3 томах. / голов. Редкол.: Мочерний С. В. (голова) [та ін.].Т. 2.- К.: Видавничий центр „Академія”, 2001. - 848 с.
- 30.Економічна енциклопедія: у 3 томах. / голов. Редкол.: Мочерний С. В. (голова) [та ін.]. Т. 3. - К.: Видавничий центр „Академія”, 2002. – 952с.
- 31.Євтушевський В. А. Стратегія корпоративного управління / Євтушевський В.А.,Ковальська К. В., Бутенко Н. В. – К. : Знання, 2007. - 287 с.
- 32.Єсінова А. І. Економіка праці та соціально–трудова відносини: [навч. посібник] / Єсінова А. І. - К. : Кондор, 2006. - 432с.

33. Жибак М. М. Використання трудового потенціалу села в областях західного регіону / М. М. Жибак // Економіка АПК. - 2009. - №7. - С. 147-152.
34. Жибак М. М. Організаційно-економічні проблеми зайнятості сільського населення / М. М. Жибак // Економіка АПК. - 2008. - №11. - С.124-128.
35. Завадський Й. С. Організація і психологія управління трудовими колективами / Завадський Й. С. - К.: Урожай, 1985. - 148 с.
36. Завіновська Г. Т. Економіка праці: [навч. посіб.] / Завіновська Г. Т. - К.: КНЕУ, 2003. - 300 с.
37. Калина А. В. Организация и оплата труда в условиях рынка (аспект эффективности): учебн. пособ / Калина А. В. - [3-е изд, перераб. и доп.]. - К.: МАУП, 2001.-312с.
38. Каращук Л. М. Особливості управління персоналом сільськогосподарських підприємств / Л. М. Каращук, Н. В. Прижигалінська // Вісник аграрної науки Причорномор'я. - Миколаїв, 2014. - Вип. 4(24). - С. 45-51.
39. Кардашов В. Мотивация персонала: теория и практика: Об управлении персоналом на примере ОАО „Красцветмет”, г. Красноярск / В. Кардашов // Человек и труд. - 2013. - №10. - С. 80-83.
40. Капіталізація економіки України / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця, д-ра екон. наук А. А. Гриценка. - К. : Ін-т екон. та прогнозув., 2007. - 196 с.
41. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег / Кейнс Дж. М. - М. : „Прогрес”, 1978. - 399 с.
42. Кендюхов О. В. Кадрове забезпечення механізму управління інтелектуальним капіталом підприємства / О. В. Кендюхов // Економіка промисловості. - 2004.- № 1 (23). - С. 73-78.
43. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент: [навч. посіб.] / Кіндрацька Г. І. - К.: Знання, 2006. - 320с.

44. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.71 р. №322-VIII із змін, станом на 07.02.2007 р. // Відомості Верховної Ради. - 2007. - № 15. 194 с.
45. Колот А. Зарубіжний досвід матеріального стимулювання персоналу / А. Колот // Україна: аспекти праці. - 2013. - №1. - С. 16-21.
46. Колот А. Проблеми розбудови національної моделі соціально-трудових відносин / А. Колот // Україна: аспекти праці. - 2002. - №5. - С. 23-28.
47. Концепція розвитку сільських територій до 2030 року. Проект / [П.Т. Саблук, М. Й. Малік, О. Г. Булавка, В. М. Скупий, В. А. Пулім, О. Г. Шпикуляк та ін.]. - К. : ННЦ „ІАЕ”, 2007. - 46 с.
48. Костишина Т. Еволюція форм заробітної плати в Україні / Т. Костишина // Україна: аспекти праці. - 1997. - №8. - С.22-26.
49. Коржунова Н. В. Гармонізація розвитку та функціонування рекреаційної та аграрної сфери Причорномор'я / Н. В. Коржунова // Економіка АПК. - 2002. - № 4 (90). - С. 45-46.
50. Краснов Ю. Економічний механізм регулювання зайнятості сільського населення / Ю. Краснов // Україна: аспекти праці. - 1997. - №3-4. - С. 12-16.
51. Лібанова Е. Про деякі проблеми розвитку ринку праці в Україні / Е. Лібанова // Праця і зарплата. - 2013. - №3. - С. 12-13.
52. Лібанова Е. Проблеми формування і розвитку неформального сектору ринку праці в Україні / Е. Лібанова // Україна: аспекти праці. - 2008. - №3. - С.3-8.
53. Лібанова Є. М. Людський розвиток в Україні: мінімізація соціальних ризиків / Лібанова Є. М. – К. : ІДСД НАНУ, 2010. - 224с.
54. Макконел К. Р. Экономикс: Принципы, проблемы и политика / Макконел К. Р., Брюс С. Л.: в 2 т. - М. : „Республика”, 1992.-Т.1. - 399с.
55. Малік М.Й. Ціна робочої сили і її вплив на розвиток підприємницької діяльності/ М. Й. Малік, В. М. Скупий // Підприємництво в аграрній сфері

економіки / За ред. П. Т. Саблука, М. Й. Маліка. - К. : ІАЕ УААН, 2008. - С. 421-440.

56. Мескон М. Основы менеджмента / Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. - М.: Дело, 2004. - 799с.

57. Методика розрахунку валового внутрішнього продукту виробничим методом і за доходами: Наказ Держкомстату України від 08.11.2004 р. №9 610 (електронне видання)[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

58. Мізюк Б. М. Особливості стратегічного управління підприємствами / Б. М. Мізюк // Фінанси України. - 2013. - №12. - С. 31-36.

59. Мотиваційний механізм формування конкурентоспроможності робочої сили: Зб. наук. праць „Економіка праці та соціальної сфери” / [за ред. Д. П. Богині]. - К., 2002. - 188с.

60. Мотивація праці та формування ринку робочої сили / [О. А. Бугуцький, Г. І. Купалова, В. С. Дієсперов та ін.]; за ред. П. Т. Саблука, О. А. Бугуцького. - К. : Урожай, 1993. - 416 с.

62. Олійник Г. І. Ціна робочої сили як чинник нарощування аграрного ресурсного потенціалу / Г. І. Олійник // Економіка АПК. - 2008. - №3. - С. 76-78.

63. Олійник Т. Удосконалення вартісних показників продуктивності сільськогосподарської праці / Т. Олійник // Україна: аспекти праці. - 2008. - № 1. - С. 40-44.

64. Олійник Т. І. Продуктивність праці та структурні зміни в сільському господарстві / Т. І. Олійник, І. О. Олійник // Економіка АПК. - 2006. - № 4. - С. 122-127.

65. Олійник Т. І. До проблеми індексного аналізу динаміки продуктивності праці в сільському господарстві / Т. І. Олійник // Статистика України. - 2006. - № 1. - С. 115-119.

66.Останіна Н. В. Стратегічне управління на рівні системних економічних моделей Н. В. Останіна // Науковий вісник Національного аграрного університету. - К. НАУ. - 1999. - №19. - С.285-290.

67.Осовська Г. В. Стратегічний менеджмент: теорія і практика. Навч. посіб. / Осовська Г. В., Фіщук А. Л., Жалинська І. В. - Кондор, 2003. - 196с.

68.Павловська О. Фінансові методи та важелі управління зайнятістю населення на ринку праці / О. Павловська // Україна: аспекти праці. - 2016. - №5. - С. 5-9.

69.Петренко Н. О. Формування ефективної системи мотивації праці в аграрних підприємствах / Н. О. Петренко // Економіка АПК. - 2017. - №10. - С.107-109.

70.Петрова І. Л. Інтеграційна роль компетенцій у стратегічному управлінні людськими ресурсами / І. Л. Петрова // Україна: аспекти праці. - 2015. - № 8. - С. 23-28.

71.Плужнікова В. О. Вплив мотивації праці на підвищення ефективності виробництва / В. О. Плужнікова, О. О. Кіях // Економіка АПК.- 2015. - №4. - С.137-140.

72.Побережна Г. Р. Методичні підходи щодо формування системи управління персоналом малих та середніх підприємств / Г. Р. Побережна //Економіка АПК.- 2002. - №7. - С. 52-57.

73.Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. № 108 // Відом. Верхов.Ради. - № 17. - С. 121.

74.Рябокоть В. П. Тенденції формування трудового потенціалу агропромислового комплексу в контексті процесу державотворення / Рябокоть В. П. - К. : Стилос, 2013.- 90 с.

75.Рябокоть В. П. Професійно-кваліфікаційна структура робочої сили на селі / В.П. Рябокоть // Економіка АПК. - 2015. - №1. - С. 6-10.

76.Смит А. Исследования о природе и причинах богатства народов / А. Смит. - М.: Соцэкгиз, 1962. - 648 с.

77.Смолін І. В. Моделі стратегічного управління та умови їх застосування / І.В.Смолін // Статистика України. – 2014. - №4. - С. 52-55.

78.Тейлор Ш. Социальная психология / Тейлор Ш., Пило Л., Сирс Д. - [10-е изд.]- СПб. : Питер. 2004. - 768 с.

79.Управління персоналом: [навч. посіб.] / Виноградський М. Д., Беляєва С. В., Виноградська А. М., Шкапова О. М. - К.: Центр навчальної літератури, 2006.-504с.

80.Фірсова С. Маркетинг в управлінні трудовими ресурсами / С.Фірсова // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції „Актуальні проблеми сучасних наук: теорія та практика - 2006”. - Дніпропетровськ. – 2006. - С. 54-59.

81.Хамініч С. Ю. Конкурентоспроможність як економічна категорія: реалії сьогодення / С. Ю. Хімініч // Академічний огляд: економіка та підприємництво.- 2006. - №1. - С. 13-16.

82.Ходаківський Є. І. Психологія управління з основами соціоінтеграції (у парадигмі праксеології та синергетики): монографія / Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П., Ходаківський Є.І. – Житомир: ЖДТУ, 2007. – 700 с.

83.Червінська Л. П. Фактори мотивації персоналу в менеджменті: стан, проблеми, напрямки розвитку / ЧервінськаЛ.П.- К.: Правда Ярославичів, 2016. - 203 с.

84. Щёкин Г. В. Теория и практика управления персоналом / Щёкин Г. В. - [2-е изд.]. - К.: МАУП. - 2014. – 280с.

85.Шершньова З. Є. Стратегічне управління: [навч. посіб.] / Шершньова З. Є., Оборська С. В. - К.: КНЕУ, 2009. - 384 с.

86.Шкільов О.В. Підприємницька діяльність сільськогосподарських підприємств на пореформеному етапі ринкових відносин / О.В. Шкільов // Агросвіт, 2010. - №14. – С. 2-6.

87.ШолудченкоС.В.Соціально-економічне прогнозування в АПК / Якуба К. І. Безробіття селян: економічний і соціальний аспект / К. І. Якуба //Економіка АПК. - 2013. - № 6. - С.107-112.

88. Головачук Т. І. Наукові підходи до визначення сутності продуктивності праці / Т. І. Головачук, А. О. Смірнова // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. — 2013. — Вип. 2. — С. 15–19.

89. Головащенко В. Роль и процессы интеллектуализации в формировании спроса на труд [Электронный ресурс] / В. Головащенко. — Режим доступа : <http://8cent-emails.com/rol-processy-intellektualizaciiformirovanii-sprosa-na-trud/>.

90. Голубева Т. С. Методологічні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємства / Т. С. Голубева, І. В. Колос // Актуальні проблеми економіки. — 2006. — №5. — С. 66–71.

91. Городецька Л. О. Економіка праці і соціально-трудова відносина : [навч. посібник] / Л. О. Городецька. — К. : Видавництво Національного авіаційного університету “НАУ-друк”. 2009. — 400 с.

92. Дзюба В. І. Продуктивність праці: способи оцінки та вимірювання / В. І. Дзюба // Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Проблеми економіки транспорту. — 2013. — Вип. 5. — С. 57–61.

93. Долішній М. Національна економіка в умовах глобалізації / М. Долішній, М. Козоріз // Вісник Національної академії наук України. — 2002. — №3. — С. 26–36.

94. Дороніна О. А. Проблеми та перспективи діяльності профспілок щодо забезпечення гідної праці в Україні / О. А. Дороніна // Бізнес Інформ. — 2013. — № 9. — С. 202–207.

95. Дороніна О. А. Управління заробітною платою на підприємстві в контексті реалізації Концепції гідної праці / О. А. Дороніна // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. — 2013. — №778. — С. 35–40. 209

96. Друкер П. Задачи менеджмента в XXI веке. : [пер. с англ.] / П. Друкер. — М. : Издательский дом «Вильямс», 2004. — 272 с.
97. Дубовик В. С. Формування інноваційних кластерів як методу активізації інноваційної діяльності в економіці регіону / В. С. Дубовик // Продуктивні сили України. — 2009. — № 1. — С. 153–163.
98. Заюков І. В. Аналіз неформальної зайнятості молоді в Україні / І. В. Заюков // Часопис економічних реформ. — 2014. — № 4. — С. 86–92.
99. Заюков І. В. Проблеми та перспективи зайнятості молоді України / І. В. Заюков // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. — 2014. — № 4. — С. 107–112.
100. Заяць Т. А. Модернізація соціально-трудоких відносин України: пріоритетні напрями та принципи реалізації / Т. А. Заяць // Демографія та соціальна економіка. — 2013. — № 2. — С. 179–192.
101. Звіт про конкурентоспроможність регіонів України у 2011 р. Назустріч економічному зростанню та процвітанню. Фонд «Ефективне управління». — 2011. — 198 с.
102. Семів Л. К. Необхідність управління продуктивністю праці у галузях економіки України / Л. К. Семів // Наука й економіка. — 2013. — Вип. 3. — С. 215–220.
103. Семів Л. К. Теоретичні та прикладні аспекти впливу знань та інновацій на продуктивність праці [Електронний ресурс] / Л. К. Семів // Ефективна економіка. — 2013. — № 9. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_9_25.